

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20708 - Teoria de la Literatura / 1
Titulació	Grau de Llengua i Literatura Catalanes - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria Margalida Pons Jaume margalida.pons@uib.es	10:00	11:00	Dimarts	10/09/2018	21/12/2018	BG09
	17:00	19:00	Dimecres	11/02/2019	07/06/2019	BG09
Jesús Revelles Esquirol jesus.revelles@uib.es	19:00	20:00	Dimarts	10/09/2018	20/02/2019	AB/04

Contextualització

Teoria de la Literatura és una assignatura obligatòria, que s'imparteix el primer semestre del segon curs del Grau de Llengua i Literatura Catalanes. Dins aquest grau, forma part del mòdul de Teoria de la Literatura i Literatura Comparada, que té per objecte la reflexió crítica sobre el fet literari. L'assignatura pretén incitar a la reflexió sobre les categories que entren en joc a l'hora de parlar de literatura, proporcionar un coneixement general sobre les diferents escoles i tendències teòriques i aplicar aquest coneixement a la lectura de diferents tipus de textos. Aquesta aplicació es farà a textos de literatura catalana però també d'altres literatures, de manera que l'estudiant pugui relacionar els coneixements específics de la titulació amb els propis d'altres estudis (competència específica 6 del pla d'estudis de Llengua i Literatura Catalanes).

L'assignatura proposa una reflexió sobre la consolidació, el lloc i l'objecte de la Teoria de la Literatura dins el marc dels estudis literaris i fa un itinerari per algunes escoles i orientacions rellevants en els segles XX i XXI: els models formalistes i els postestructuralistes, les teories de la lectura, la investigació psicoanalítica del subtext i els estudis de gènere.

L'assignatura pretén assolir dos objectius fonamentals, conceptual el primer i procedimental el segon: *a)* el coneixement crític de les principals orientacions teòriques per a l'estudi de la literatura en els segles XX i XXI (competència específica 5) i *b)* el subministrament d'eines d'anàlisi adequades al tractament dels textos que els alumnes llegiran en les diferents assignatures de literatura del grau (competència genèrica 4).

Metodològicament, l'assignatura combinarà les explicacions teòriques amb aplicacions i amb sessions de debat i anàlisi de textos concrets (competències genèriques 4 i 8). Així mateix es treballarà amb carpetes d'aprenentatge que podran implicar l'ús de les TIC (competència específica núm. 9).

Requisits

Guia docent

Es pressuposa la competència bàsica dels alumnes en les matèries cursades al llarg del primer curs del grau, especialment Introducció als Estudis Literaris pel que fa a la part teòrica i metodològica i Introducció a la Literatura Catalana pel que fa als estudis de cas.

Essencials

Per cursar aquesta assignatura els estudiants hauran de tenir competència en llengua catalana (en les quatre habilitats comunicatives: entendre, parlar, llegir i escriure) . A més, caldrà que tinguin competència instrumental en llengua anglesa (centrada en la comprensió i interpretació de textos acadèmics). També són requisits la participació a classe, la puntualitat en la compleció de les lectures i en el lliurament de les tasques i la presentació dels treballs d'acord amb els criteris formals establerts.

Competències

Específiques

- * Coneixement dels diferents corrents de pensament en lingüística i en teoria i crítica literàries (CE5) .
- * Capacitat per interrelacionar els coneixements específics de la titulació amb els propis d'altres disciplines (CE6) .
- * Capacitat de localitzar i manejar informació relativa a la disciplina en fons bibliogràficodocumentals, en bases de dades i recursos d'Internet, i d'utilitzar aplicacions informàtiques específiques (CE9) .

Genèriques

- * Capacitat d'anàlisi i síntesi de documentació de diversos nivells de complexitat (CG4) .
- * Capacitat de raonament crític (CG5) .
- * Capacitat de generar noves idees (creativitat) i de dissenyar i gestionar projectes (CG8) .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. Les escoles formalistes d'interpretació del text literari
 - 1.1. El formalisme rus
 - 1.2. Implicacions metodològiques i ideològiques del New Criticism
 - 1.3. Al marge del formalisme: una lectura de M. Bakhtín
2. L'Estructuralisme com a teoria omnicomprensiva
 - 2.1. Roland Barthes i les seves influències
 - 2.2. Mimesi i versemblança: una lectura de Victor Hugo
3. Postestructuralisme, psiconanàlisi i deconstrucció
 - 3.1. Autor i cultura de masses: una lectura de Walter Benjamin
4. Crítica de gènere

Guia docent

4.1. Postmodernitat i literatura: J.F. Lyotard

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	Es dedicaran a la presentació dels continguts fonamentals del temari.	25.5
Seminaris i tallers	Debat	Grup mitjà 2 (X)	Després de cada un dels quatre grans blocs en què es divideix el temari de l'assignatura es dedicarà una sessió a la lectura en profunditat d'un text. S'espera que tots els estudiants participin activament en el debat. Els textos treballats en aquestes sessions seran matèria d'examen. Activitat NO RECUPERABLE.	4
Classes pràctiques		Grup mitjà (M)	Aquesta modalitat inclou totes les activitats que impliquen l'aplicació dels continguts teòrics a exemples textuais concrets: comentaris de text, posada en comú d'exercicis, etc. Requereix la participació activa de l'estudiant.	9
Tutories ECTS	Tutories	Grup petit (P)	Les tutories es dedicaran a resoldre dubtes dels estudiants sobre el temari i a assessorar-los en la confecció de les carpetes d'aprenentatge (itinerari A) i del treball de curs (ITINERARI B).	4.5
Avaluació	Examen	Grup gran (G)	Prova escrita final, que inclourà els continguts teoricopràctics de l'assignatura. Es realitzarà durant el període d'avaluació complementària. Activitat RECUPERABLE en el període d'avaluació extraordinària.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi bàsic	La modalitat d'estudi bàsic preveu el temps que l'alumne ha de dedicar a la lectura i comprensió dels dossiers de l'assignatura, a la preparació de les carpetes d'aprenentatge i a la consulta de la bibliografia complementària que s'indicarà al llarg del semestre.	44

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	CARPETA D'APRENENTATGE 1 (APLICACIÓ DELS MODELS FORMALISTES)	Cada estudiant prepararà una carpeta d'aprenentatge vinculada al primer bloc del temari. Aquesta carpeta pot tenir el format d'un document convencional o bé utilitzar una plataforma multimèdia. Activitat RECUPERABLE.	10
Estudi i treball autònom individual	Tutoria electrònica	Disponible al llarg de tot el curs per resoldre dubtes relatius a l'assignatura . La tutoria electrònica és una activitat complementària de la tutoria presencial i dels fòrums virtuals.	1
Estudi i treball autònom individual	CARPETA D'APRENENTATGE 2 / TREBALL	Durant el curs, l'alumne ha de fer una carpeta d'aprenentatge on, a mode de dietari, reflexioni sobre els aspectes tractats a les sessions que li semblin més adients. Poden ser preguntes en veu alta, possibles solucions a debats, material interactiu... Els alumnes d'ITINERARI B, en comptes de les carpetes d'aprenentatge, faran un treball de reflexió i aplicació teòrica sobre un tema tractat en dues o més escoles literàries. El treball també podrà reflexionar sobre els guanys i contradiccions d'alguna teoria literària. El treball pot tenir un format convencional d'unes 14 pàgines aproximadament o bé utilitzar una plataforma multimèdia. Activitat RECUPERABLE.	50

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Els procediments d'avaluació de l'assignatura tenen per objectiu valorar el grau d'assoliment de les competències generals i específiques descrites a l'inici d'aquesta guia. Per tal d'atendre les condicions i necessitats específiques dels alumnes, **Teoria de la Literatura** ofereix dos itineraris d'avaluació:

ITINERARI A (MÈTODE D'AVAUACIÓ PRESENCIAL):

Aquest itinerari té un enfocament presencial. Implica l'assistència regular, la participació activa a classe i la presentació puntual de les tasques assignades. Es basarà en tres procediments d'avaluació: una prova de conjunt i dues carpetes d'aprenentatge.

ITINERARI B (MÈTODE D'AVAUACIÓ SEMIPRESENCIAL):

Aquest itinerari és pensat per a l'alumnat que, per raons justificades i adaptades a la normativa, no pot assistir a classe regularment. No requereix (però, evidentment, no exclou) la presencialitat. Es basarà en dos procediments d'avaluació: una prova de conjunt i un treball de curs (que tindrà els mateixos objectius que les dues carpetes d'aprenentatge, però que haurà de ser més extens). Per poder adscriure's a aquest itinerari, l'estudiant haurà de complir les condicions establertes per la Facultat de Filosofia i Lletres (accessibles a l'enllaç <http://ffl.uib.cat/Arxiu-noticies/Comunicacio-del-Consell-Deganal-a-lalumnat-de-la.cid495615>).

CONDICIONS PER A AMBDÓS ITINERARIS:

Guia docent

- a) Tots els alumnes seran adscrits per defecte a l'itinerari A. Els alumnes que vulguin seguir l'itinerari B i compleixin les condicions establertes per la normativa interna de la Facultat ho han de comunicar als professors al llarg de les dues primeres setmanes del curs.
- b) Per aprovar l'assignatura cal haver realitzat totes les tasques recuperables de l'itinerari corresponent.
- c) Totes les activitats es puntuaran en una escala d'1 a 10. La qualificació global s'obtindrà a partir de les mitjanes percentuals de cada una de les activitats.
- d) Les tasques escrites s'han de lliurar via Aula Digital (no per correu electrònic).
- e) Els terminis de compleció i lliurament de tasques, que es detallaran al cronograma i a la plataforma virtual Campus Extens, s'han de complir escrupolosament.
- f) Qualsevol canvi de dates que afecti el calendari previst de l'assignatura (tutories, proves) s'anunciarà oportunament a Aula Digital. És responsabilitat de l'alumne visitar periòdicament la pàgina de l'assignatura.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Examen

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Prova escrita final, que inclourà els continguts teoricopràctics de l'assignatura. Es realitzarà durant el període d'avaluació complementària. Activitat RECUPERABLE en el període d'avaluació extraordinària.
Criteris d'avaluació	S'hi valoraran la comprensió dels continguts teoricopràctics de l'assignatura, la capacitat d'interrelacionar conceptes, el coneixement de la bibliografia fonamental i la cohesió discursiva. També es tindrà en compte el coneixement de la bibliografia complementària suggerida.

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B

CARPETA D'APRENTATGE 1 (APLICACIÓ DELS MODELS FORMALISTES)

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Cada estudiant prepararà una carpeta d'aprenentatge vinculada al primer bloc del temari. Aquesta carpeta pot tenir el format d'un document convencional o bé utilitzar una plataforma multimèdia. Activitat RECUPERABLE.
Criteris d'avaluació	S'hi valoraran el nombre i la qualitat de les aportacions, la capacitat de raonament crític, l'aportació d'exemples originals, la correcció lingüística i l'adequació al discurs acadèmic.

Percentatge de la qualificació final: 15% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Guia docent

CARPETA D'APRENENTATGE 2 / TREBALL

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Durant el curs, l'alumne ha de fer una carpeta d'aprenentatge on, a mode de dietari, reflexioni sobre els aspectes tractats a les sessions que li semblin més adients. Poden ser preguntes en veu alta, possibles solucions a debats, material interactiu... Els alumnes d'ITINERARI B, en comptes de les carpetes d'aprenentatge, faran un treball de reflexió i aplicació teòrica sobre un tema tractat en dues o més escoles literàries. El treball també podrà reflexionar sobre els guanys i contradiccions d'alguna teoria literària. El treball pot tenir un format convencional d'unes 14 pàgines aproximadament o bé utilitzar una plataforma multimèdia. Activitat RECUPERABLE.
Criteris d'avaluació	S'hi valoraran el nombre i la qualitat de les aportacions, la capacitat de raonament crític, l'aportació d'exemples originals, la correcció lingüística i l'adequació al discurs acadèmic.

Percentatge de la qualificació final: 35% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Els dos apartats següents recullen una bibliografia **mínima** (manuals, diccionaris de termes literaris i històries de la teoria literària). Aquesta bibliografia ha de ser necessàriament complementada amb la lectura de les fonts primàries (o "textos d'autor"), imprescindibles per a l'estudi de la matèria, que es posaran a disposició dels alumnes (Servei de Reprografia, edifici Ramon Llull) en dossiers organitzats temàticament.

La plataforma Aula Digital oferirà vincles a llocs web específics per a cada un dels blocs i temes de l'assignatura.

Bibliografia bàsica

ASENSI, Manuel (1998 i 2003). Volum 1: *Historia de la teoria de la literatura (desde los inicios hasta el siglo XIX)*. Volum 2: *Historia de la teoria de la literatura (el siglo XX hasta los años setenta)*. València: Tirant lo Blanch.

RODRÍGUEZ, Juan Carlos (2015). *Para una teoría de la literatura: 40 años de historia*. Madrid: Marcial Pons.

LLOVET, Jordi (dir.) (2012). *Teoría literaria y literatura comparada*. Barcelona: Ariel.

SELDEN, Raman; WIDDOWSON, Peter; BROOKER, Peter (2001). *La teoría literaria contemporánea*. Barcelona: Ariel.

TEXTE, Joseph (2017). *Escrits sobre literatura comparada*. Barcelona: Universitat de Barcelona.

Bibliografia complementària

ARON, Paul; SAINT-JACQUES, Denis; VIALA, Alain (dirs.) (2002). *Le dictionnaire du Littéraire*. París: Presses Universitaires de France.

BARTHES, Roland (1973). *El grau zero de l'escriptura i nous assaigs crítics*. Barcelona: Edicions 62.

BELSEY, Catherine (2002). *Poststructuralism. A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press.

BERTENS, Hans (2008). *Literary Theory. The basics*. Londres i Nova York: Routledge.

BUTLER, Judith (2007). *Gender Trouble*. Londres i Nova York: Routledge.

CABO ASEGUINOLAZA, Fernando; RÁBADE VILLAR, María do Cebreiro (2006). *Manual de Teoría de la Literatura*. Madrid: Castalia.

CARABÍ, Àngels, i Josep M. Armengol (eds.) (2008). *La masculinidad a debate*. Barcelona: Icaria.

Guia docent

- CULLER, Jonathan (1982). *On deconstruction. Theory and Criticism after Structuralism*. Ithaca, Nova York: Cornell University Press.
- CULLER, Jonathan (2000). *Literary Theory. A Very Short Introduction* [1997]. Breve introducción a la teoría literaria. Barcelona: Crítica.
- EAGLETON, Terry (2017). *Cómo leer literatura*. Barcelona: Península.
- ESTÉBANEZ CALDERÓN, Demetrio (1996). *Diccionario de términos literarios*. Madrid: Alianza.
- MAKARYK, Irena R. (ed.) (1993). *Encyclopedia of Contemporary Literary Theory. Approaches, Scholars, Terms*. Toronto: University of Toronto Press.
- PAYNE, Michael (comp.) (2002). *Diccionario de teoría crítica y estudios culturales*. Buenos Aires, Barcelona, Mèxic: Paidós.
- SÁNCHEZ TRIGUEROS, Antonio (dir.) (1996). *Sociología de la literatura*. Madrid: Síntesis.
- SANMARTÍN ORTÍ, Pau (2008). *Otra historia del formalismo ruso*. Madrid: Ediciones Lengua de Trapo.
- SEGARRA, Marta, i Àngels Carabí (eds.) (2000). *Feminismo y crítica literaria*. Barcelona: Icaria.
- SULLÀ, Enric (coord.) (1999). *Teoria Literaria II*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- VIÑAS, David (2002). *Historia de la crítica literaria*. Barcelona: Ariel.

